

התגיאה הגורלית

נפטי, ידעתי מה רב סיבלם. ואף-על-פי כן לא יכולתי להתגבר על הרצון לפגוע באמם. פגיעה שמשמעה פגיעה גם בהם. היה ברור לי, שכל מתח שאמא מצויה בו מקרין, בדרך הטבע, גם על הילדים ומסב להם נזק נפשי. הם שמרו איפוא על אמם מכל מישר והיו צמודים לסינורה יום ולילה.

נפשם המעונה של השניים ידעה מה בדיוק אמא עוללה, וכי היא זו שהביאה לפירוקה של מישפחתנו, אם כי איני יודע עד כמה ילדים בגיל רך שזכה מסוגלים לתפוס תמונה מלאה של מצב כזה.

היתה זו, למרבה האירוניה, ורדה ש' הכניסה אתם — בזירת האירוע. עוד בניירוק — שכל חייהם הורגלו לראות הילדים שכל אוהבים. שלווים רואגים איש לרעהו. היו נתונים להלם בצהרי ה-18 בפברואר 1983. אבא השתולל, קרא: "איך עשית לי דבר כזה? איך לא השבת על הקריירה שלי?" אמא היתה אחוזת-חרדה, התרוצצה בכיחוסר אונים מחולט. דיברה על התאבדות בקפיצה מהקומה ה-15. בה התגוררנו. "אלוהים, מה עשית?" היא מילמלה. "הרסתי לי את החיים..."

הילדים לא בכו. נראה שתחילה לא הבינו את המתרחש. למחות כאלה כי ביתנו מעולם לא היו עדים. הם הצטנפו בפני חרם. אימה וזעקת מעניניהם, וצפו כמתרחש. כמו היו יטובים כאלם קולנוע, צופים בסרט דרמאטי.

ורדה היתה זו שהציעה כי צריך לעי שות משוהו עם הילדים. צריך להסביר להם מה קרה ועל מה המהומה והסערה הפיתאומית המתרגשת על ביתנו. היא הציעה ששנינו נדבר עימם, אך לי לא צמד הכוח להיות נוכח במעמד. הייתי נסער ונגרש מדי מהגילוי המדרים

היא נטלה איפוא את המשימה לברה — ויצאה אליהם. הם היו יטובים על המיטה, ממתנים בקוצר רוח להסבר, ליד מלפסת. לדמה, שתמידי הקיפו אותם, ולפתע נרמה היה להם כי נותקו במחיר יד אחת ממקור החום הזה.

קולה של ורדה בגד בה. היא הת- קשתה לפתוח איתם את השיחה, ואולי רק ברה במחשבתה את המילים, את המישפטים שהיו מבקשת לומר להם. "קרה לי דבר נורא לא נעים", שמעתי אותה אומרת להם. כמעט בלחש. "אמא ואבא מאוד

נפגע. אבא צורק. לאמא אסור היה לעשות את זה, לכן תכינו למה אבא כליכד כועס. אבל אל תדאגו, אנחנו מנסים לתקן ולעשות שהכל יחזור להיות כמקדם..."

הילדים לא שאלו שאלות. הם נכנסו למיטה, ורדה נשכבה ביניהם, רמעות ניקוח בעיניה, וכשיצאתי בעבור מיספר דקות מהחצר, מצאתיה שוכבת חזקת את שניהם, רועעת כולה ומעיניה ניר כטת אימה...

באי המתיצווה, כ-35 בני מישפ' חה ומכרים. יכלו לחוש היטב שאיני נמצא עימם למעשה. ניתן היה להבחין כי משוהו מתחולל בקירבי. הייתי חסר-מנוחה והתרוצצתי בכיחוסר ככלוב, איש מהם לא ידע את הסוד שששאתי בתוכי מאז הבוקר, ואשר הטריף כלייל את דעתי: אמא של ליאת ועידו, אשר שיגרה אותם אליו לשהות של שישי-שבת בבית, ניצלה את היעדר הילדים כדי לצאת לטוף שבע

מישפחה בשל כך. בנוסף להרס טור טאלי של בעלה, תרהיב עוז, בשלב זה, כשהמילחמות טרם תמו. לצאת ככלל היינו גם במשאיומתן מתקדם, "לסגור" את העניינים בינינו, להתגרש — ושכל אחד מאיתנו יילך לדרך. ורדה יכולה היתה להבין מהי המשמעות עבורי, שהיא כבר "מצפ" צפת" על כולנו ובעוד אני הרוס ובל-תימשוקם.

מתחילה את, פרק ב" בחייה, כאילו דבר לא אירע. הבנתי ששוב אני חוזר להתמודד עם אותה ורדה שלא הכרתי, ואשר פרצופה האמיתי נחשף כאשר מבינתי: ורדה שאיברה את שמה הטוב, זו שמוטטה עולמם של אחרים — שלי, של ילדי ובני-מישפחתי — ובקושי רב שילמה על מעשיה. משלחת את ילדי לביתו של הבעל

ידעתי כי היא יודעת את רגישותי הרבה לנושא. ידעתי כי היא יודעת, שלא אוכל לשאת רכילות והיא כבר משקמת את עצמה. בעוד יוסי בר קבור ולא נחלץ מהביצה שהיא הטילה אותו אליה... שתתוסף לרכילות הנלווה ששמילא היינו במרכזה חודשים רבים, בעת שהתבוססנו בביצה הטובענית

משוכנע כי זה מכבר יבש מעיין דימעוטי, אך לא כך הוא. הסבל מרווה, כנראה, כל פעם מחדש את המעיין...

לבר מן העובדה שחשפתי את הידיעה חרה לי מאוד שהיא שוב הצליחה להולך אותי שולל, כפי שעשתה כך שעה שהרדמה או את חושי. בהכירי את ורדה ידעתי, שהיא לא יצאה

הבנתי או, שכל הידיעות שזרמו אליו בנושא ורדה והגברים, ואשר מקורן היה אצל חברותיה, לא היו אלא ידיעות כזב שנועדו להרדים את חושי ולנמוע ממני מעקבים אחריה, ורדה בכלל לא חושבת עדיין לצאת עם גברים. "הענייה אחת מחברותיה כמסר למכרת-מישפחה שלי, "עבר עליה מספיק. היא קודם כל רוצה לשקם את הילדים והיא יודעת שהיא צריכה

הבנתי או, שכל הידיעות שזרמו אליו בנושא ורדה והגברים, ואשר מקורן היה אצל חברותיה, לא היו אלא ידיעות כזב שנועדו להרדים את חושי ולנמוע ממני מעקבים אחריה, ורדה בכלל לא חושבת עדיין לצאת עם גברים. "הענייה אחת מחברותיה כמסר למכרת-מישפחה שלי, "עבר עליה מספיק. היא קודם כל רוצה לשקם את הילדים והיא יודעת שהיא צריכה

תמונת המישפחה על דלת הדירה. נפשם המעונה ידעה בדיוק מה אמא עוללה...

להמתין שיוסי ישקם לפניה, אחרת הוא לא יתן לחיות ולהשתקם. הכל היה ברור עתה, ורדה הערימה עליי, באמצעות חברותיה ומכריה. אכן היא הצליחה להרדים אות חושי. כל העת ידעתי כי היא יוצאת כחברתם של זוג החברים הקרוב אליה ביותר, וכי הם בדרך-כלל נוסעים לטרט בתל-אביב או לחברים. ממקום מארב אכן ראיתי תמיד את בני הזוג מחוואי אוספים אותה מביתה — וגם מחזירים. בימים שהזוג לא יצא את ביתו, ברור היה לי כי גם ורדה יושבת בבית. עתה הבינתי,

נקיטת אמצעי-זהירות ממני, ביודעם כי מדי פעם אני "מצוי על זנבה" של ורדה.

זכורני, שזמן קצר לאחר הפרידה הסופית ביני לבני ורדה, אמרתי להוריי, שכאשר לוורדה היא לא תכיר איש מאיתנו, גם לא את הילדים, אמרתי או: כולנו נהיה אבק בעיניה בריוק כפי

שהיינו בשעתו, שבגיני התמוטטו חיי נישואיני. אמי פטרה אותי מדיעה זו ואף פיתחה תאוריה משלה:

אמרה אימי, "אני בכלל חושבת אבל מה שקרה בחמשך, לאחר הבת-מיצווה, אימת את גירסתי. דבר זה שכר כליל את רוחי."

ליאת ועידו לא סיפרו לי דבר וחצי דבר על כך שאמם יצאה לטוף שבוע. כלל לא דיברנו עליה במשך כמהות שלהם אצלי בשישי-שבת. במהלך הבת-מיצווה שאלתי אותם מתי עליהם לשוב הביתה, וליאת השיב כי "אמא תהיה בבית בשעה 8 בערב". השעה היתה 9.30 כאשר אחרוני האורחים עזבו את בית הוריי. ליאת ועידו אספו ניילון, שהכילו גם את הבגדים והפיצומוט שנלטו מביתם כדי ללון אצלי. קרובת מישפחה הצטרפה לנסיעה איתי, מפני שהיא מתגוררת לא הרחק מביתם של ורדה והילדים.

ידעה קרה כיסתה את מיצחי, כאשר עצרתי ליד ביתם, ברחוב אישכול. עלטה מוחלטת שררה ברירה בקומה השלישית שבה הם מתגוררים. הפעם הוכתי ממש בהלם. התקשיתי לתפוס זאת. סירבתי להאמין שלרגת שפי לות ונבוזת שכזו מסוגלת להגיע, האם המסורה והראגנית."

העבירה אותה כליל על דעתה, עד כי לא חשוב לה כלל לקדם את פני שני ילדיה השבים ממסיבת בת-מיצווה יוצאת-דופן ואומי ללה.

ורדי בת-מיצווה יש פעם אחת כי כלום לא היה זה טיבכי וחיוני, נוכח הנסיבות המי יחדות, כי תמתין לילדים שבועם הביתה, שתתעניין מי היה בכתי מיצווה? איך היה? לחלוק עם ליאת את חוויית פתיחת המתנות שקיבלה? אך שום דבר, ורדה לא המתינה, כי הדברים לא היו לה חשובים, כנראה.

כל היתר חשוב כקליפת-השום.

מראה העלטה בקומה השלישית הוציא אותי מכליי. ידעתי כי אני חייב לישקול כל מילה שאני עומד לומר לילדים, אך לא עמדתי בשתיקה. "איך אמא שלכם לא מתביישת? אמרתי בכעס, "מה יש, היא לא יכולה היתה לחכות לכם בבית?"

ליאת נתפסה למתח. ראיתי שהיא מבקשת לרדת מייד מהמכונית ומיהרה לאסוף את שקיות-הניילון שלה. ביר קשתיה להמתין. "למה אתה משמיץ את אמא שלי", אמרה ופרצה בככי. "אמא יודעת מה שהיא עושה... יש לנו מפתח אצל השכנה."

גם כאן התחייבה אולי שתיקה, אך דחשתי חובה לענות, והפעם הטחתי דברים כדורבנות, שאיני יודע אם פסיכולוג לא היה מוכיח אותי עליהם. "ליאת, עניתי, "איני מתכוון להשי מייץ את אמא שלך ואיני אומר לך לא לאהוב אותה. אבל היית רוצה שתדע, שאמא שלך מבלה סוף שבוע — ושכחה אותכם. זה כואב לי. זה מעצבן אותי, כי את יודעת בדיוק שבגלל דבר כזה נהרסה המישפחה שלנו."

נראה היה לי שליאת כבר איננה מאוינה לרבריי. היא נטלה את השי קיות, עידו, שלא התערב כלל בעימות הזה. אסף אף הוא את חפציו, והשניים יצאו מהמכונית והחלו משרכים את דרכם, עמוסות-חבילות, אל הדירה הי חשוכה בקומה השלישית. החוק את הי אסר עליי לעזור להם להעלות את הי חבילות: באחד ההליכים המישפטיים הוצא נגדו צו שאסר עליי להתקרב אל ורדה או לעבר ביתה. אפילו החזרת הילדים והעזרה ליד הבית, היתה למרבה האירוניה והעצבות, הפרה של צו זה...

גם שרה (הקרובה) היתה מוועזת: מהאירוע, אך דעתה נחלקה לזמתיים: היא סברה שעל ורדה היתה החובה להמתין לילדים בבית, אך מאידך הטיפה לי שלא הייתי צריך לומר לילדים מה שאמרתי, "אתה צריך להביא את זה כאיזה שהוא אופן

יוסי בתפקיד

מילים מהלכסיקון העיתונאי שלי

לידעת ורדה" אמרה, "זה באמת לא יפה ולא מתאים לה". אני ידעתי כי זה מה מאוד מתאים לה. זאת בדיוק ורדה — הכל מת מסביבה כשהצרכים שלה בראש מעייניה. סיפרתי על כך מייד לאמי, בלהי טוט רכה, להוכיח אותה כי אני הוא הצודק בגירסתי כאשר לאופיה. אף הקנטתי אותה: "ואת אמרת

אמי לא אבתה לטמוע עוד על ורדה. "תעזוב אותה ותן לה לגרל את הילדים שלך", אמרה, "אם היא תיפול, לי לא יהיה כוח להחזיקם ולטפל בהם". על כך עניתי לה: "אמא, היא נפלה והיא עומדת ליפול נפילה הרבה יותר גדולה. אני אהיה זה שישכיב אותה. היא הרסה את חיי, ואני אדאג להרוס את חייה — גם אם אצטרך לשלם בחיי..."

החלטתי לשוב ולהתיישב במארב, כדי לראות מתי ורדה תשוב הביתה בשעה 11.

למרות השעה המאוחרת צילצלתי לליאת, כדי לוודא שהכל בסדר איתה ואין היא נוטרת לי איבה בגלל מה שאירע. ורדה השיבה בטלפון, "האמא המסורה שבה סוף-סוף הביתה", אמרתי. היא לא השיבה וביקשתי לשהות עם ליאת. "זה אבא שלך", שמעתי אותה אומרת ומגישה לליאת את המפתח. "אני מקווה שנגרעת", אמרתי לה. אך היא נשמעה מסוייגת. היה ברור לי, כי היא כבר מיהרה לרווח לאמא על התקרית שהייתה לנו בסיומה של הבת-מיצווה. "אני רוצה שתביני, ילדה שלי, שאין לי נגדך שום דבר. אני מתייחס אלייך כאל ילדה גדולה ומבינה, ואני חושב שאמא עשתה מעשה שהיא לא היתה צריכה לעשות. אז לא יכולתי לשתוק על כך..."

פיתאום הבנתי שאני מדבר על ילדה עם נפש כוגרת, בשל מה שעבר עליה. גם תשובתה היתה כזאת, ואף הדחימה אותי. "אתה אבא שלי ואני רוצה את הקשר איתך", אמרה. אבל אני אהבתי את אמא ולא מוכנה שתגיד עליה דברים כאלה."

בסיכומה של השיחה הגענו לידי הסכמה שאנו מוחקים מה שאירע, עוברים לסדר היום, ולא ניתן לכך להעיב אל המשך יחסינו.

השבת הזאת, רצופת האירועים, הדירה באותו לילה שינה מעיני, התי הפכתי ממיטתי ולא יכולתי להירדם. לנגד עיני עמדו כל העת שני הילדים האומללים האלה, ילדים מבית טוב ומאושר, שעולמם נקטע בנזים והם נאלצים להתמודד עם מצבים וטראדי מות, שאפילו גדולים ומבוהרים מתק שים לעמוד בהם. ילדים-פרחים שנבלו ונשחקו במילחמות שבין אמא ואבא.

גם החיוזן של ורדה, ביום שישי בליקה, שעה שאני שיחקתי עם ילדיי באטארי צץ ועלה ללא הרף בעיני-רוחי, ולא נשש אותי, פעמים רבות בעבר, בקיבוקת מעשים או פעולות שוורדה בקטה נגדי, פסקתי כי היא חרצה בכך את גורלה. אך הפעם, אחרי אירועי השבת הזאת, ידעתי אל-נכון, כי הפעם הקביעה תעמוד כנכונת המציאות.